

BIJLAGE 3

In het kader van de jaarlijkse actualisatie van het normenkader is geïnventariseerd welke wijzigingen in wet- en regelgeving sinds november vorig jaar hebben plaatsgevonden. De inventarisatie is opnieuw verricht door een werkgroep met daarin vertegenwoordigers van enkele waterschappen en de Unie van Waterschappen.

De resultaten van de inventarisatie zijn weergegeven in een lijst met wijzigingen. Vanuit de totaallijst met wet- en regelgeving wordt vervolgens het normenkader samengesteld. Daarin zijn alleen de wetten en regels opgenomen die bepalingen bevatten over financiële beheershandelingen, of wel die financiële consequenties kunnen hebben en die dus van belang zijn voor de accountantscontrole op rechtmatigheid.

Dit zijn de belangrijkste wijzigingen:

- In de Nadere regels kwijschelding gemeentelijke en waterschapsbelastingen is vastgelegd dat met betrekking tot de kwijschelding van decentrale belastingen voor de berekening van de betalingscapaciteit mag worden uitgegaan van kosten van bestaan die maximaal 100% van de bijstandsnorm bedragen, in plaats van de voor de kwijschelding van rijksbelastingen op grond van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 geldende 90%. Hierdoor worden de mogelijkheden verruimd om geheel of gedeeltelijk kwijschelding te verlenen van belastingen en heffingen die door decentrale overheden worden geheven.
- Nieuw in het normenkader zijn enkele artikelen uit de Wet belastingen op milieugrondslag, het bijbehorende Uitvoeringsbesluit en de Uitvoeringsregeling belastingen op milieugrondslag. Wet, besluit en regels vormen de grondslag voor de belasting op leidingwater, kolen, energie en verpakking. Deze belasting komt in beeld in geval van afzet van energie van awzi's naar de markt.
- Nieuw in het normenkader is de Wet wederzijdse bijstand in de Europese Unie bij de invordering van belastingsschulden en enkele andere schuldvorderingen 2012. Deze wet biedt een grondslag om op Europees niveau verzoeken om bijstand bij de invordering van belastingsschulden te vragen en in buitenlandse landen om informatie voor de invordering te vragen en te geven.
- Ook in het normenkader opgenomen is de MKB Landbouwwijstellingsverordening. Voor steun aan het MKB in de landbouwsector kunnen decentrale overheden gebruikmaken van de MKB Landbouwwijstellingsverordening (LVV). Deze verordening is van toepassing op agrariërs in de primaire productie en de verwerking en afzet van landbouwproducten. Ook bevat de verordening een speciaal gedeelte voor steun voor plattelandsontwikkeling.

Decentrale overheden dienen rekening te houden met de steunplafonds die gelden voor de verschillende categorieën steun. Bij de steunverlening moet er sprake zijn van een stimulerend effect en dient rekening te worden gehouden met cumulatie. Indien voor dezelfde kosten steun is toegekend door andere overheden, dan mag het totale bedrag niet het toepasselijke plafond overschrijden. Normaliter mag geen steun worden verleend aan ondernemingen in financiële moeilijkheden (Deggendorf clause). De LVV bevat een uitzondering op deze regel als het gaat om steun voor schade veroorzaakt door natuurrampen.

Steunmaatregelen die onder de verordening vallen, hoeven niet gemeld te worden bij de Commissie. Kennisgeving en rapportage zijn wel verplicht.

- Verder is in het normenkader opgenomen de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden. Op 15 december 2013 is de wet verplicht schatkistbankieren van kracht geworden. Vanaf dat moment zijn alle decentrale overheden (provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam) verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Tegelijkertijd met de wet is de ministeriële regeling schatkistbankieren decentrale overheden van kracht geworden. Onderdeel van die regeling is de rekening-courantovereenkomst die iedere decentrale overheid heeft met de Staat der Nederlanden. De regeling bevat ook de verplichting voor decentrale overheden om een nieuwe bankrekening te openen bij een of meerdere banken, zodat die bankrekening gekoppeld kan worden aan de schatkist. Het wetsvoorstel verplicht alle decentrale overheden om hun overtollige (liquide) middelen aan te houden in de schatkist. Het woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. (Onderdelen van) decentrale overheden mogen ongeacht de vormgeving dus geen bewaarfunctie voor publieke middelen vervullen. Die bewaarfunctie vervult 's Rijks schatkist. Een decentrale overheid houdt uiteraard de beschikkingsmacht over publieke middelen en daarmee de mogelijkheid om leningen te verstrekken en uitzettingen te verrichten als dat gebeurt uit hoofde van de publieke taak. Deelname aan schatkistbankieren verandert daar niets aan.

Het in de Regeling genoemde drempelbedrag wordt bepaald op basis van het begrotingstotaal van het openbaar lichaam. In de Regeling schatkistbankieren is aangegeven dat voor openbare lichamen met een begrotingstotaal kleiner of gelijk aan € 500 miljoen, het drempelbedrag gelijk is aan 0,75% van het begrotingstotaal, waarbij het drempelbedrag minimaal € 250.000 bedraagt. Voor openbare lichamen met een begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is het drempelbedrag gelijk aan € 3,75 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.

- Ook is opgenomen in het normenkader de Gids Proportionaliteit. Bij het aanbesteden van opdrachten moeten aanbestedende diensten het beginsel van proportionaliteit in acht nemen. Dit beginsel is uitgewerkt in de Gids proportionaliteit. Het verplicht gebruik geldt zowel voor Europese aanbestedingen, nationale aanbestedingen als voor meervoudig onderhandse procedures.
- Nieuw in het normenkader is de Fiscale vereenvoudigingswet 2010. In het kader van het fiscaal pakket Belastingplan 2010 zijn twee wetsvoorstellen ingediend die geheel zijn gewijd aan het terugdringen van de administratieve lasten en uitvoeringskosten. Het gaat om het wetsvoorstel Uniformering loonbegrip waarin vereenvoudigingen in de loon- en premieheffing worden geregeld en het voorstel fiscale vereenvoudiging waarin vereenvoudigingen in de inkomstenbelasting, loonheffingen, accijnzen en motorrijtuigenbelasting en enkele formeelrechtelijke vereenvoudigingen zijn opgenomen. Met het totale fiscale pakket Belastingplan 2010 is structureel een administratieve lastenreductie mogelijk van 0,5 miljard. Dit levert een aanzienlijke bijdrage aan de doelstelling van het kabinet om te komen tot een reductie in de administratieve lasten van 25%.
- Een nieuw fenomeen in het normenkader is INTERREG. INTERREG is een Europese subsidieregeling, waarbinnen partijen uit meerdere landen samenwerken in projecten op het terrein van de ruimtelijke en regionale ontwikkeling. Projecten kunnen klein of groot zijn, worden uitgevoerd door partners uit minstens twee verschillende landen (een project kan dus nooit alleen "Nederlands" zijn), en krijgen, als ze aan alle voorwaarden voldoen, de helft van de kosten vergoed door de Europese Unie. Het Europese geld voor INTERREG komt uit het Europees Fonds voor de Regionale Ontwikkeling (EFRO), dat gevuld wordt door de lidstaten. Het geld wordt besteed aan de kwalitatief beste projecten, onafhankelijk vanuit welk land zo'n project wordt opgestart. Hierdoor staat niet van tevoren vast hoeveel geld naar welke lidstaat terugvloeit.

- Ook nieuw opgenomen is de Subsidieregeling ESF. Het Europees Sociaal Fonds (ESF) is het belangrijkste Europese middel om werkgelegenheid te ondersteunen, mensen aan werk te helpen en te zorgen voor eerlijker arbeidskansen voor alle EU-burgers. De Europese Unie verdeelt ESF-subsidies over alle landen die lid zijn van de Unie. Nederland heeft van 2014 tot en met 2020 een bedrag van € 507 miljoen te besteden. Het ESF wordt in Nederland uitgevoerd door het Agentschap SZW, een onderdeel van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.
- Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990. Enkele artikelen zijn toegevoegd aan het normenkader omdat deze specifiek betrekking hebben op 'kwijschelding van enige andere belastingen en heffingen', waaronder waterschapsbelastingen.
- Verder is in het normenkader opgenomen de Wet inrichting landelijk gebied.

In deze wet zijn regels gesteld over de verdeling van bevoegdheden tussen Rijk en provincies bij de vaststelling, financiering en uitvoering van het gebiedsgerichte beleid. Toegevoegd is de bepaling dat de provincie kan besluiten het inrichtingsplan in delen in uitvoering te nemen en dat de provincie kan besluiten bepaalde maatregelen of voorzieningen slechts in uitvoering te nemen, indien tussen de provincie en een ander openbaar lichaam dan het Rijk overeenstemming is verkregen over de geldelijke bijdrage van het lichaam in de kosten van deze maatregel of voorziening en over de voorwaarden waaronder de vergoeding van deze kosten zal plaatsvinden.

- Tenslotte aandacht voor de Algemene groepsvrijstellingsverordening 2014 die in de plaats is gekomen van de verordening uit 2008. In Europa hebben we allerlei regels om een gelijk speelveld op concurrentiegebied te creëren. Alleen zo kan namelijk één interne markt tussen de lidstaten blijven bestaan. Staatssteunregels zijn onderdeel van die regels. Van staatssteun/steunmaatregelen is sprake, indien met overheidsmiddelen bepaalde voordelen worden verstrekt aan bepaalde ondernemingen en die voordelen ertoe kunnen leiden dat de mededinging of de interstatelijke handel verstoord kunnen worden. Dat voordeel kan in allerlei vormen verstrekt worden: bijvoorbeeld in de vorm van een subsidie, maar het kan ook gaan om een situatie waar de overheid grond verkoopt beneden de marktwaarde, of bepaalde heffingen kwijtscheldt aan een onderneming.

Steunmaatregelen mogen niet ten uitvoer worden gelegd zonder voorafgaande toestemming van de Europese Commissie. Om te voorkomen dat de Europese Commissie over iedere steunmaatregel apart moet beslissen, heeft zij een aantal vrijstellingen gemaakt, waarmee zij bepaalde categorieën van steunmaatregelen vrijstelt van aanmelding, mits aan een aantal specifieke voorwaarden is voldaan. Dergelijke steunmaatregelen worden geacht te zijn goedgekeurd. Voorbeeld van een dergelijke vrijstellingen zijn de De Minimis Vrijstelling en de nieuwe algemene groepsvrijstelling.

Met de nieuwe groepsvrijstelling moet het nog gemakkelijker worden om op een aantal gebieden goede steun te verlenen zonder dat een zware goedkeuringsprocedure moet worden doorlopen. Dit moet de administratieve lasten voor alle betrokkenen verlichten.